

Játékos elemek a földrajzi ismeretek bővítésében

A szellemi képesség, az ügyesség bizonyítása, összemérése minden életkorban az emberi mivoltunk egyik legjellemzőbb vonásai közé tartozik. Hatványozottabban vonatkozik mindez az ifjúságra, az iskolás gyermekekre. A szenvedélyes viták, versengések nemcsak a felhalmozott erő, hanem a szüntelen összehasonlítás, a nagyobb, a kiemelkedőbb teljesítményre való képesség bizonyítása is. A ki tud többet, ki tudja jobban kihívó megnyilvánulások ezért minden esetben erőfeszítést, nagyfokú küzdelmet igényelnek gyermekeinknek.

Földrajzóráimon alkalomadtán hasznosan alkalmaztam az olyan jellegű vetélkedőket, melyek rejtvényfejtés vagy más feladatok megoldása során mozgatták meg a tanulók fantáziáját. Mindig szívesen játszottak az óra erre szánt néhány percében. Izgalommal tele törekedtek a helyes megfejtésre, a feladat elvégzésére. A játék során fejlődött szelektáló és kombinációs képességük.

A keresztrejtvény megfejtése után a földrajzi hely öt, meghatározó jellemző felsorolása is feladatuk volt még.

A következő két rejtvényt Amerika megismerése, jelentősebb országainak tanulmányozása folyamán kapták a tanulók feladatként.

1.															
2.															
3.															
4.															
5.															
6.															

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14.

Vizsgálat

1. Ezen a folyón ismertük meg a Nagy-Kanyont (1. betű kiejt. sz.).
2. A leghosszabb földrész (É—D-i kiterjedés).
3. Régi röghegység Ausztrália keleti részén.
4. A legmelegebb földrész.
5. A Föld legkorábban megszilárdult kéregdarabja (visszafelé).
6. A legszárazabb földrész.

Kettős feladat várt a tanulókra az alábbi rejtvényben is. A megfejtés után a felismert város földrajzi helyét is meg kellett határozniuk a fókálózat segítségével.

1.															
2.															
3.															
4.															
5.															
6.															

Vizsgálat

1. Az USA pénzneme.
2. Róla kapta a most tanult földrész a nevét.
3. Félsgiget É-Amerika ÉK-i részén.
4. Ezen a folyón van a Nagy-Kanyon.
5. Az USA-hoz tartozó állam Kanadától ÉNY-ra.
6. Az óceáni éghajlat csapadékmennyiségére jellemző.

A néhány perces lázas munka után a megoldást egy-egy tanuló ismerteti. A helyén mindenki ellenőrzí saját munkáját egy ilyen feladatokra szánt füzetben. A fólíánál beszélő gyermek beszédkészsége fejlődik, számot ad földrajzi ismereteiről, tájékozottságáról. A megfejtés arányában mindenki tevékenysége minősítést kap, mely adalék egy később összeállt osztályzathoz.

Szívesen készítek többször hasonló feladatokat, mert látom, hogy a gyermekek kedvvel csinálják. Nem sajnálom rá pár percet az órából azért sem, mert úgy érzem: lehetőséget, alkalmat kapnak a tanulók így is az ismeretek önálló megszerzésére, az ismeretek felhasználásának gyakorlására.

KÓTAI LÁSZLÓNÉ

Beled

Osztálygyűlésórák az 1—2. osztályban

Az első osztályosok beilleszkedése, az első hosszútávú közösség megalapozása mindjárt az év elején, de később is sok problémát vet fel. Ezeket jó lett volna mindig megbeszélni, lezárni. Ha megtettük, az valamilyen óra rovására történt. Kérésünkre a megyei szakfelügyelők, Kiss Ernő öt évvel ezelőtti kísérleti jelleggel engedélyezte, hogy az 1—2. osztályban ciklusonként 1—1 osztálygyűlésórát tartsunk. Először csak az adódó aktuális nevelési problémák megbeszélésére fordítottuk a kapott időt. A gyakorlat során azonban kiderült, hogy több is belefér. Élve a nevelői szabadsággal, ki-ki azt tette munkatervébe, amit szíve szerint fontosnak tartott. Így kerülhetett sor saját elképzelésem megvalósítására is.

Fő témáim a következők voltak:

1. *Jeles napok és azokhoz fűződő népszokások*

Napjainkban világossá vált mindenki előtt, hogy a biblia, a vallástörténet ismerete a műveltség része. Erkölcsi normái pedig az emberiség megmaradásának törvényei. Ha Európához akarunk tartozni, meg kell ismertetnünk a felnövekvő nemzedékkel. Mindenkinék szíve joga azt hinni, amit akar, amit jónak tart, de az ilyen irányú ismeretnyújtás is kötelesség.

Meggyőződésemet tehát karácsony — húsvét — pünkösd igazi tartalmát meg kell ismertetnünk elemi szinten gyermekeinkkel. Hozzá tartozik napjainkhoz, kapcsolódik családi ünnepeinkhez. Ha pedig a hozzáfűződő gyönyörű népszokásokat hagyjuk feledésbe merülni, vétünk magyarságtudatunk és hagyománytiszteltetünk ellen. Ki mentse meg, ki gyakoroltassa a még szépre-jóra oly annyira fogékony lelkekkel őseink kincsét, ha nem a tanító?